

Páter Gabriel

Striktná spravodlivosť, lepšie meno pre pomstu

Stará rímska právnická zásada hovorí: „Najväčšia spravodlivosť býva najväčším bezprávím.“ Rimania vedeli, že prísna a dôsledne logicky uplatňovaná spravodlivosť je zlá, neľudská spravodlivosť. Evanjelium takisto hovorí o potrebe „väčšej spravodlivosti“ (Mt 5, 20), než je tá, ktorá chce urobiť zadosť iba Zákonom.

„Nie“ striktnej spravodlivosti – „áno“ väčšej spravodlivosti

Výstižnou ilustráciou evanjeliom požadovanej väčšej spravodlivosti je príbeh, ktorý sa číta na Piatu pôstnu nedeľu. Žena pristihnutá priamo pri cudzoložstve mala byť podľa Mojžišovho zákona bez milosti ukameňovaná (Lv 20, 10). Spravodlivosť, ktorá si žiadala naplniť literu Zákona, bola neúprosná! Avšak v momente, kedy ho zákonníci a farizeji žiadajú uplatniť na tejto žene, sme svedkami neočakávaného postoja samotného Zákonodarcu. Vidíme, ako On úplne inak aplikuje Zákon v konfrontácii s previnilcom (Jn 8, 1-11).

Môžeme povedať, že máme pred sebou dva spôsoby jeho aplikácie. Jeden uplatňujú hriešni ľudia, druhý Boh. Ľudia, ktorých tu reprezentujú zákonníci a farizeji, chcú uplatniť na previnilca „najvyššiu spravodlivosť“ – chcú dať zadosť litere Zákona. Zabúdajú pritom, že majú pred sebou človeka, ktorého motívy konania nie sú v stave na sto percent poznať. V konkrétnom prípade ženy nevedia, prečo zhrešila; vidia len to, že zhrešila. Aké však boli motívy jej hriešneho konania, to vie len Boh. „Najvyššia spravodlivosť“, ktorú chceli na jej hriešne konanie uplatniť však na toto nebrala ohľad. A ešte na jednu dôležitú vec nebrali farizeji a zákonníci ohľad – musel

im ju Ježiš pripomenúť: „Kto je z vás bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ Ako by sa ich chcel opýtať: A ak by sa mala uplatniť „najvyššia spravodlivosť“ na vaše hriešne konanie, aj vtedy by ste žiadali jeho striktné uplatnenie, alebo by ste skôr očakávali zhovievavosť sudcu?

„Boh nepozera len na hriech, ale aj na človeka, ktorý hriech spáchal.“

Boh, ktorého v našom prípade reprezentuje Ježiš, nepozera len na hriech, ale aj na človeka, ktorý hriech spáchal. Rozlišuje tieto dve skutočnosti. Isteže ani On neschvaľuje hriech, pretože vie, že je najväčším zlom, že nielenže uráža Božiu svätosť a dobrotu, ale že škodí i jeho páchatelovi, prípadne svetu naokolo. Preto žene hovorí: „Chod' a už nehreš!“ No Boh zároveň vie, že hriešnik, ktorý sa už sám potrestal hriechom, potrebuje skôr pomoc ako odmietnutie, potrebuje skôr milosrdenstvo než zavrnutie. Boh totiž vie, že jedine odpustenie môže napraviť vzťah človeka k Bohu (k človeku), ktorý bol hriechom narušený.

Vidíme, že „väčšia spravodlivosť“ požadovaná evanjeliom je šľachetnejšia, ba i účinnejšia, než je spravodlivosť len čisto ľudská. Božia spravodlivosť je plná milosrdenstva a súcitu k hrešiacemu človeku. Takáto spravodlivosť sa vznáša nad nami, nad našim hriechom, nad našou biedou. To je ozaj radostná zvesť evanjelia. Od tohto vedomia sa však potom má odvíjať i naša spravodlivosť voči tým, ktorí nejakým spôsobom zhrešili. Stále platia Ježišove slová: „ak nebude vaša spravodlivosť väčšia, než je spravodlivosť farizejov a zákonníkov, nevojdate do Božieho kráľovstva“.

*Nech požehná ťa
Hospodin zo Siona,
aby si šťastným videl Jeruzalem
po všetky dni života,
aby si synov svojich synov uvidel.
Buď pokoj Izraelu!*

*Mnoho ma odmladi trápili,
nech povie Izrael,
mnoho ma od mladi trápili,
no nepremohli ma.
Oráči po chrbte mi orali,
ťahali dlhé brázdy.*

*Spravodlivý je Hospodin.
Povrazy rozťal ničomníkom.
Zahanbia sa a ustúpia
všetci, čo nenávidia Sion.*

*Budú sťa tráva na strechách,
čo na koreni uschne,
a kosec nevezme ju do hrsti
a hrabáč do náručia
a nepovedia okolití:
Pán nech vás požehná,
pozdravujeme v mene Pánovom!*

*Až zo dna volám, Bože, na Teba.
Ach, Hospodine,
vypočuj môj hlas!
Nech Tvoje ucho láskavo prijme
hlas mojich kvílení.*

*Ak počítat' chceš naše hriechy,
Pane, kto z nás
obstojí pred Tebou?
Avšak Ty
ľuďom odpustenie dávaš,
aby Ti v úcte slúžili.*

Chod' a odteraz už nehreš!

(Jn 8,1-11)

Ježiš odišiel na Olivovú horu. Ale zavčas ráno sa vrátil do chrámu a všetok ľud sa hrmul k nemu.. Sadol si a učil ich. .. priviedli ženu, pristihnutú pri cudzoložstve.... „Kto z vás je bez hriechu... Ani ja ťa neodsudzujem Chod' a už nehreš!“

Ježiš prichádzal k Otcovi a ľudia prichádzali za ním. Spásu treba vymodlievať i ponúkať. Aj zlý úmysel a nastražená pasca v prípade ženy, pristihnutej pri cudzoložstve, boli pre Ježiša novou príležitosťou na evanjelizáciu. Poučil učiteľov, zachránil hriešnu ženu a pre budúce veky odovzdal pravidlo, ktoré oslovovalo a podnecovalo milióny iných. Zaujal pravdivý postoj k jej hriechu, prejavil odpustenie, vyslúžil milosrdenstvo, ale ženu aj povzbudil, aby hriech zanechala. Na pozadí bol totiž ešte jeden problém. Spočíval v „zákone projekcie“, skrytej tendencie očisťovať sa zvaňovaním viny na iných. Hnev a odpor k vlastnému hriechu chceli Ježišovi neprajníci namieriť proti žene i proti Ježišovi. On problém vyriešil geniálne jednoduchou radou „pozrite sa na seba“, po ktorej prítomným pripomenul, čo všetko by si mali všimnúť.

Mons. Marián Gavenda „Jednohubky“

Príležitosť ku sviatosti zmierenia vo Vištuku: V sobotu 19.3. v čase 9:30 - 11:30 hod. v našej farnosti budú piati kňazi vysluhovať sviatosť zmierenia. Využime príležitosť a zmierme sa s Bohom. Máme mimoriadny svätý rok milosrdenstva. Povzbudzujem aj deti, mladých... rodičov i starych.

Svätá spoveď v domácnosti: V piatok 18. marca od 9:30 hod. navštívim našich chorých. Prosím, prihláste ich v sákristii kostola. Poradie návštev: dolný koniec (smer Báhoň), Polanka, , stred, horný koniec (smer Modra). Chorí sa môžu naraňajkovať - neviaže ich povinnosť eucharistického pôstu.

Kvetná nedeľa: Pri sv. omšiach sa čítajú pašie. Prosím, prineste si ratolesti, ktoré požehnám.

Spovedanie v okolitých farnostiach:

Piatok 18.3. Dolany	16:00 - 18:00
Sobota 19.3. Vištuk a Báhoň	09:30 - 11:30
Sobota 19.3. Modra	15:30 - 18:00
Nedeľa 20.3. Pezinok(kláštor)	14:30 - 18:00

O týždeň, na Kvetnú nedeľu sa v Bratislave bude konať diecézne stretnutie mládeže s otcami biskupmi známe pod názvom Vikvetfest. Jeho hlavná téma je tento rok vyjadrená slovom "DOMOV". Bohatý program ponúkne mladým modlitby, katechézy, diskusiu s otcami biskupmi, krížovú cestu ulicami mesta. Program sa začne modlitbou o 9.00 hod. v kňazskom seminári. O 10.30 hod. sa bude začínať svätá omša s biskupmi obradom požehnania ratolestí vo dvore pred Prepoštským palácom na Kapitulskej ulici, odkiaľ pôjde procesia s ratolesťami do Katedrály sv. Martina. Všetkých, najmä mladých, pozývame na radostné stretnutie s Pánom v spoločenstve Cirkvi, ktorá je našim domovom.

To isté mocné slovo

Kajajte sa a verte evanjeliu! (Mk 1, 15).

Trvalo mi, než mi došlo, že Božie slovo, ktoré čítam vo svojej Biblii a počujem z kazateľnice, je to isté mocné Slovo, ktoré bolo na počiatku u Boha a Boh bol Slovo. To isté Slovo, ktoré svojou silou stvorilo vesmír i mňa, ktoré sa vteliло, aby nás svojou smrťou zo smrti vykúpilo, to isté mocné Slovo, ktoré sa mi dáva za pokrm v Eucharistii.

Pane,

vysvetli mi, ako je teda možné, že to isté mocné Slovo nefunguje rovnako ako pri stvorení? Ako to, že čokoľvek vyriekneš, nestane sa hneď skutočnosťou? Tak ako na začiatku: „Buď svetlo“ - a bolo svetlo. Prvé, čo si vyriekol, keď si začal verejne pôsobiť v Galileji, bolo:

„Milujte ich!“ Čo je to za obrovskú silu, ktorá sa dokáže tak účinne vzoprieť mocnému Slovu? Pýtam sa, akoby som nepoznala odpoveď. Poznám ju, ale občas ma desí. Je to moja slobodná vôľa. Môže byť tvorivá, ale aj ničujúca. Je to len na mojom rozhodnutí.

Marie Svatošová „Tykadlom viery“

Sväté omše v 5. Pôstnom týždni - (C)

14.III. pondelok

17:00 *Na úmysel otca arcibiskupa*

15.III. utorok

17:00 *Za Ľ. Valentína a Serafinu Kulifajových*

16.III. streda

Sv.omša v Štefanovej

17.III. štvrtok

17:00 *Za Ľ. Františka F.*

18.III. piatok

08:00 *Za Ľ. Štefana Mrvu, brata a rodičov*

19.III. sobota

08:00 *Za bratov Jozefov*

Lektori: Hajičková M., Pešková L.

09:30-11:30 Spovedanie pred Veľkou Nocou

Upratovanie kostola č.d. 354 - 387

20.III. Kvetná nedeľa – Nedeľa Utrpenia Pána - C

08:00 *Za Ľ. Augustína Z. (I. mesiac)*

Lektori: Macáková E., Pešková L.

10:30 *Za farníkov*

Lektori: Polanská Z., Šustová D.

14:00 *Pobožnosť Krížová cesta*

Liturgický kalendár

14.III. pondelok	Sv. Matilda
15.III. utorok	Sv. Klement Hofbauer, kňaz
16.III. streda	Sv. Heribert, biskup
17.III. štvrtok	Sv. Patrik, biskup
18.III. piatok	Sv. Cyril Jeruzalemský, biskup a učiteľ Cirkvi
19.III. sobota	Sv. Jozef, ženich Panny Márie - Slávnosť

Skutky duchovného milosrdenstva

3. Napomínať hriešnikov

Ježiš celkom jasne vyjadril, ako sa má konať tretí skutok duchovného milosrdenstva. „Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, choď a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. Ak ťa nepočúvne, príber si ešte jedného alebo dvoch, aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov. Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik“ (Mt 18, 15 - 17).

V koreňoch tohto poučenia je vôľa Boha Otca spasiti ľudí, Boha, ktorý „nechce, aby zahynul čo len jediný z týchto maličkých“ (Mt 18, 14), túžba po spásе, ktorú kresťan prijíma za svoju vlastnú a prežíva v duchu lásky. Svätý Pavol bol o tom taký presvedčený, že túto myšlienku vyjadril viackrát rôznymi slovami, vždy však veľmi účinnými a zaväzujúcimi: „Vyzývame vás, bratia: napomínajte neporiadnych!“ (1 Sol 5, 14). „Bratia, keby aj niekoho pristihli pri nejakom poklesku, vy, ktorí ste duchovní, napravte ho v duchu miernosti“ (Gal 6, 1). Timotejovi: „Hlásaj slovo... usvedčuj, karhaj a povzbudzuj so všetkou trpezlivosťou a múdrosťou“ (2 Tim 4, 2).

Pre niektorých by sa však napomínanie mohlo stať priam športom, podobne ako striehnuť na chyby druhých bez prísneho pohľadu na seba samého. Ježiš preto pripomínal: „Prečo vidíš smietku v oku svojho brata, a vo vlastnom oku brvno nezbadáš?“ (Mt 7, 3).

Ludová múdrosť

Ludová múdrosť prebrala Ježišovo učenie. „Všetci by sa chceli vyliečiť z chorôb tela, ale nemôžu; všetci by sa mohli vyliečiť z chorôb duše, ale nechcú“ (Annibal Caro). Ale môžeme si predsa navzájom pomáhať. Ako vraví príslovie: „Kto ťa napomína, ten ťa má rád.“

Svätý Hieronym to dobre vedel, keď hovoril:

„Napomenutie je horké vo chvíli, keď ho prijímaš, prináša však sladké ovocie.“ A potrebujú ho najmä mladí. Iné príslovie: „Rastliny treba vzpriamovať od mlada.“ Preto don Bosco, veľký vychovávateľ mládeže, radí: „Ak potrebujete niekoho napomenúť, urobte tak medzi štyrmi očami, v tajnosti a s veľkou nehou.“

Treba si však všímať aj vlastné nedostatky. „Vôl somára nazýva rohatým“ pripomína jedno samnitské príslovie. Arabské zasa: „Ťava nevidí vlastný hrb, vidí len hrb ťavy, ktorá je pred ňou.“ Nezostáva nám teda nič iné, len s vďakou prijímať napomenutia nasmerované na nás. V istom čínskom príbehu sa píše: „Jedna opica hodila orech na mudrca. Mudrc orech zdvihol, rozlúskol a s chuťou zjedol.“

Podnety na zamyslenie

Napomínať hriešnikov je krehká forma spolupráce so spasiteľskou vôľou toho, ktorý nechce smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. Je to úloha vyplývajúca z prorockého povolania, ktoré kresťan prijíma v krste, úloha bojovať proti každej forme zla. Je to služba lásky blížnemu, pretože jej cieľom je pomôcť mu k spásе.

Táto citlivá úloha nie je bez rizík a má sa konať v pokoji, v duchu nehy a pokornej odvahy. Netreba napomínať sústavne a za bezvýznamné veci, ani v pohnutí vášňou či roztrpčením, ani v prítomnosti iných. Napomínať sa má len z lásky a vo vhodnom čase, vtedy, keď je možné dúfať v dobrý výsledok, s veľkou úctou a s ospravedlnením.

Základná podmienka: aby sme mohli napomenúť hriešnika, musíme ho milovať. Napomína len ten, kto miluje.

Keď máme hriešnika radi, v prvom rade stojíme pri ňom a sme na jeho strane, podľa príkladu Ježiša, ktorý hovorí:

„Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov.“ On bol ich priateľom -prijal pohostinnosť vyberača daní, zachránil cudzoložnicu pred ukameňovaním, zastal sa prostitútky, ktorá chcela odčiniť svoje mnohé hriechy veľkou láskou, prijal bozk zrady, dokonca učeníka, ktorý ho zradil, nazval priateľom, spriatelil sa s lotrom a vrahom, ktorý bol s ním ukrižovaný, a ako prvého ho vzal so sebou do raja.

Keď existuje toto priateľstvo a prijatie, napomínanie sa stáva ľahkým. Niekedy dokonca nie je potrebné ani jediné slovo. Petrovi stačil spev kohúta a jeden Ježišov pohľad.

Dnes

Tretí skutok duchovného milosrdenstva je v súčasnej roztrieštenej spoločnosti, v rozšírenom individualizme moderného života priam nezmyslom. Pociťujeme nevraživosť voči tomu, kto si dovoľí vzniesť námietku proti našim rozhodnutiam. Vôbec sa necítime „strážcami svojho brata“.

Bratské napomenutie vyslovené s láskou nahradila bezcitná kritika, ktorá sa uplatňuje cestou súdneho sporu alebo prostredníctvom masmédií. Mnohí budujú svoju politickú či novinársku kariéru na ohováraní a škandalózných reportážach. Toto je správanie pred - a pokresťanské (čo je napokon to isté).

Namiesto toho by masmédiá mohli vytvoriť „nový kresťanský front“ - dá sa karhať aj prostredníctvom korektnej komunikácie, ktorá rešpektuje dôstojnosť blížneho; dá sa karhať bez zohavenia obrazu toho, kto chýbá.

Enzo Bianco „Čokoľvek ste neurobili“

Čo by som z toho mal?

Vybavuje sa mi komický príbeh jedného podnikateľa, ktorý prišiel na breh jazera a uvidel rybára, ako tam nečinne leží a odpočíva.

Udivene sa ho pýtal: „Prosím ťa, prečo tu ležíš a nič nerobíš?“

Rybár mu odpovedal: „Ráno som nalovil ryby, žena ich šla predať, a tak ležím.“

„A prečo nevyjdeš znovu loviť? To už by teraz ryby nebrali?“

„No, možno by brali, ale nevieš, prečo by som to robil?“

„Ty nevieš prečo? Predal by si ich, mal by si viac peňazí, mohol by si si toho viac kúpiť...“

„Kúpiť? Čo by som si podľa teba mal kúpiť?“

„Mohol by si si kúpiť väčší čln a loviť ešte viac rýb.“

„No dobre, a čo by som z toho mal?“ pýtal sa rybár.

„Ty asi nie si normálny! Čo by som z toho mal... Predsa by si si mohol kúpiť veľkú rybársku loď a najať si pomocníkov. Už by si ani nemusel sám loviť, len by si šéfoval na tej lodi a mal by si zisk z práce svojich pomocníkov.“

„A nevieš, čo by som z toho mal?“ povedal s údivom rybár.

„Čo by si z toho mal?! Potom by si si založil napríklad fabriku na spracovanie rýb a ty by si bol len majiteľom, patil by si riaditeľa, ktorý by sa staral o jej chod. A už by si nemusel robiť vôbec nič, všetko by za teba robili ostatní.“

Rybár hľadel stále nechápavo. „Ak teraz mi vysvetli, čo by som z toho vlastne mal?“

Podnikateľ nadšene zavřil svoju víziu: „Potom by si napríklad mohol ísť pokojne každý deň na pláž ľahnúť si a nič nerobiť.“

Rybár odvetil: „A čo myslíš, že práve teraz robím?“

Tak je to hociakedy i s nami, ak podnikáme množstvo vecí, ale bez Boha. Niekedy i pre Boha, ale bez Boha. Naháňame sa a nevieme prečo a kam. Sme neustále preťaženi, ale málo hľadáme, čo sa Bohu páči. Bohu by sa asi nepáčilo, keby sme celý život preležali na pláži. Ale mať čas zamyslieť sa nad tým, čo skutočne mám robiť, je jedinou cestou, ako Boha a jeho plán so mnou v živote neminúť.

Vojtěch Kodet O.Carm „Hľadám tvoju tvár“

Príbeh na uzdravenie duše

POSLEDNÝ List

Zdravotná sestra našla v nemocnici pod vankúšom chlapca, ktorý práve zomrel, tento list:

„Milá mamička, už niekoľko dní dokážem sedieť na posteli len pol hodiny a zbytok dňa nehybne preležím na posteli.

Môjmu srdcu sa už nechce biť. Dnes zavčas ráno povedal profesor čosi, čo znelo ako ‚byť pripravený‘. Pripravený na čo? Iste, že mladému sa zomiera ťažko! Musím byť pripravený na to, že na začiatku budúceho týždňa už budem minulosťou; no ja nie som pripravený. Mám takmer neznesiteľné bolesti, no naozaj neznesiteľný je pre mňa fakt, že nie som pripravený.

Najhoršie je, že keď sa pozerám na nebo, vidím tmu. Prichádza noc, no nevidím blikotať ani jedinú hviezdu. Mama, nikdy som nemyslel na Boha, no teraz cítim, že existuje ešte niečo, čo nepoznáme, niečo tajomné, moc, do ktorej rúk padáme, ktorej sa musíme zodpovedať. Trápi ma, že neviem, kto to je.

Kiež by som to vedel! Mama, pamätáš sa, ako si s nami, deťmi, chodievala podvečer do lesa naproti ockovi, ktorý sa vracal z práce? Niekedy sme bežali dopredu a zrazu sme sa ocitli sami. Z tmy sa ozývali kroky: ako sme sa len báli toho, čo sme nepoznali! A akú radosť sme mali, keď sme zistili, že to prichádza ocko, ktorý nás ľúbi. A teraz, keď som sám, znovu počujem kroky, ktoré nepoznám. Prečo ich nepoznám?

Povedala si mi, ako sa mám obliekať a ako sa mám v živote správať, ako mám jesť, ako sa o seba postarať. Starala si sa o mňa a všetka tá starostlivosť ťa neunavovala.

Spomínam si, že na Štedrý večer si s nami chodievala na omšu. Spomínam si tiež na večernú modlitbu, ku ktorej si ma občas vyzývala. Vždy si nás viedla k tomu, aby sme boli čestní. No to všetko sa pred mojimi očami teraz topí ako sneh na slnku. Prečo si nám hovorila o toľkých veciach a nič si nám nepovedala o Ježišovi Kristovi? Prečo si ma nenaučila poznať zvuk jeho krokov, aby som zistil, že to je on, kto príde ku mne v túto poslednú noc v samote smrti? Tak, aby som vedel, že ten, kto ma čaká, je Otec! Mohol by som zomierať inakšie...“

Bruno Ferrero „Kruhy na vode!“

Desatoro

8. prikázanie

Nevyslovíš krivé svedectvo proti svojmu blížnemu (Ex20, 16)

Pravda a slovo I.

Ako ľudia sme dostali takmer neslýchanú moc vo viacerých ľudských daroch. Je to myseľ, je to možnosť voliť si vlastné činy, je to sloboda. A je to slovo, schopnosť reči a jazyka. Pretože sme slobodní, všetky tieto dary môžu byť dvojnásobné, môžu slúžiť dobru, ale i zlu. Nieкто môže myslieť správne a pravdivo, iný môže rozmyšľať zvrátene. Jeden sa môže rozhodovať pre ušľachtilé veci, druhý pre zločiny. Nieкто môže užívať svoju slobodu pre zdravý rozvoj života, iný pre ničenie. Aj slovo a reč možno používať v dobrom alebo v zlom. Svojím slovom môžem vyjadrovať pravdu alebo lži. Slovom môžem šíriť pokoj, alebo

podnecovať nevraživosť. Slovom môžem povzbudzovať, alebo znechucovať, môžem ním ubíjať, šíriť pochybnosti, ničiť morálnu rovnováhu jednotlivcov i národa alebo priam národov. Moje slovo šíri silu myšlienky pre dobro alebo je v službe zla.

V tomto svetle chápeme hlbšie, čo hovorí evanjelium - že budeme vydávať počet za každé slovo. A predsa nemôžeme byť vypočítaví alebo zbabelí a opakovať si, že hovoriť je striebro a mlčať je zlato. Ako kedy. Niekedy sa žiada mlčať, inokedy hovoriť. No keď hovoriť, hovoriť pravdu, a to vhodným spôsobom, aby sme dosiahli dobro.

Nepamätám sa už, čo ma to stálo v prvých rokoch detstva, aby som sa naučil hovoriť. Už predtým som bol, pravda, človekom, i keď ako dieťa. Na stále plnšieho človeka som sa rozvíjal preto, že vo mne boli už zárodoky a vlohy všetkých neskorších vlastností zrelého človeka - ako je dub v semene. Bol som teda človekom pred zrelým človekom. Aj ako dieťa som už bol človek. A platí to všeobecne. To by si mali uvedomiť tí, ktorí stále tvrdia, že sme len vylepšené opice. Nech skúsia naučiť opicu hovoriť. Nepochodia - nemá na to. Zviera vydáva zvuky, ale nevie artikulovať slovo. Nemá slovo a reč, pretože nemá čo povedať, nemá myšlienku.

Tí, ktorí ma učili hovoriť, najmä matka, robili to často akoby úchytom - pri varení a pri inej práci, keď som sa vypytoval na sto vecí. Iniciatíva vychádzala od dieťaťa, ktoré bolo človekom a chcelo byť stále plnšie človekom.

Tí, ktorí ma učili hovoriť, pokladali to možno za malú vec, za akési takmer bezvýznamné remeslo, spoločné celej obci. V skutočnosti mi kládli na hlavu už ako dieťaťu obrovskú zodpovednosť za slovo na celý život. Zodpovednosť ťažšiu, než keby ma boli učili narábať mečom alebo strelnou zbraňou. Spisovatelia, novinári, redaktori - myslíte na to?

Ako ľudia máme od Boha dar reči a schopnosť jazykov. To nie je maličkosť a už vôbec nie samozrejmosť. Iba človek rozpráva a zveruje svoju myšlienku slovu, ktoré druhí zachytia sluchom alebo napísané očami. Moja myšlienka sa cez slovo dostane do ich hlavy! Dar slova je Boží dar. Čo s týmto darom robíme, to je nielen naša vec. To je i vec ľudí okolo nás a je to aj vec Božia. Svojím slovom môžeme ľudí zbližovať, a môžeme ich aj rozbiť. Svojím slovom sa môžeme postaviť za ľudí i proti nim. A slovom sa môžeme stavať za Boha, alebo rovno proti nemu! Možnosti a moc slova sú strašné. Boh to vie a skúsil túto dvojsečnú zbraň ľudského slova vo svojom Synovi - ľudia mu privolávali najprv: Hosanna, potom zas: Ukrižuj ho... Ježiš používal ľudské slová v službe lásky - vstaň, buď čistý, odpúšťajú sa ti hriechy, proste a dostanete, Otče, odpusť im... Špehovia používali slová ako donášači skreslene, falošne a lživu. Peter najprv slovom vyznal vieru v Krista, potom ho slovami zaprel. Pilát váhal, obracal slová, potom dal Ježiša ukrižovať... Boh toto všetko vedel. Predvídal, koľko dobra budú ľudia robiť svojím slovom. A predvídal aj všetky rúhania a hanebnosti, ktoré budú ľudia vyjadrovať svojou rečou. A predsa nechcel, aby ľudia boli nemým stádom.

Otázka pravdy a pravdivosti je otázkou poslania jazyka a reči. Jazykovedec napíše, že jazyk je dôležitý ľudský fenomén, lebo v istom rozsahu sa zúčastňuje na formovaní človeka. V jazyku sa odráža ľudské poznanie, dejiny spoločenstva, ktoré týmto jazykom hovorí, jeho vzťah k prírode a svetu. Je nositeľom kultúry, tradícií - všetko je uložené v jazyku. Jazyk už nie je iba nástrojom dorozumievania, ale je aj veľmi dôležitým činiteľom v procesoch myslenia, teda v intelektuálnej činnosti. V tomto zmysle je jazyk spolutvorcom človeka, sveta ľudí a ľudskosti. A to aj vo funkcii krásy v poézii a speve. Veď „na začiatku bolo slovo“ (Ábel Kráľ). Jazyk a reč má byť však v prvom rade nástrojom pravdy.

Ján Chryzostom kardinál Korec „Sloboda ako dar - či záhuba?“

www.fara.sk/vistuk/

Spoločenstvo pri farskom kostole Najsvätejšej Trojice
vo Vištuku